

Leidimų išdavimas

Leidimai naudoti žemės gelmių išteklius

Vasario mėnesį išduoti leidimai naudoti kietųjų naudingųjų iškasenų išteklius šioms įmonėms:

- Akcinė bendrovė „Akmenės cementas“,
- Akcinė bendrovė „Kalcitas“,
- UAB „Tekas“,
- Uždaroji akcinė bendrovė „Renavo durpynas“,
- Arūno Andrijausko firma,
- UAB „Jurjogita“.

Sudaryta 13 išteklių naudojimo sutarčių. Patikslinti 2 leidimų duomenys, panaikintas 8 leidimų galiojimas.

Leidimai tirti žemės gelmes

Įmonių turinčių leidimus tirti žemės gelmes skaičius vasario pabaigoje buvo 130.

Leidimai naudoti požeminį vandenį

Vasario mėnesį išduota 11 leidimų naudoti požeminį vandenį, pasirašyta 14 požeminio vandens išteklių naudojimo sutarčių.

Žemės gelmių registras

Žemės gelmių tyrimai

Vasario mėnesį įregistruoti 306 žemės gelmių tyrimai.

Žemės gelmių ištekliai

Vasario mėnesį aprobuoti ištekliai: Kretingos r. sav. Imbarės žvyro ir smėlio telkinio naujų plotų detalai išžvalgyti ištekliai.

Gręžiniai

Vasario mėnesį Žemės gelmių registro Gręžinių dalyje įregistruoti 198 gręžiniai.

Geoterminės sistemos

Vasario mėnesį įregistruotos 9 geoterminės gręžinių sistemos. Iš viso užregistruotos 808 geoterminės gręžinių sistemos.

Laboratorija

Vasario mėnesį buvo ištirti 437 grunto bandiniai ir 4 vandens mėginiai.

Teisės aktai

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas

2020 m. vasario 12 d. Nr. D1-86 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio Ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo“ ([TAR kodas 2020-03421](#))

Kietųjų naudingųjų iškasenų gavyba 2019 m. augo

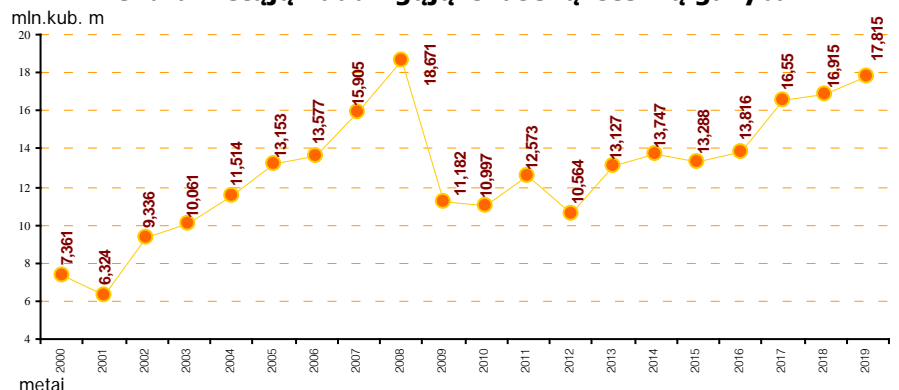
Kasmet pasaulyje išgaunama apie 30 mlrd. m³ mineralinių išteklių, iš kurių 3,3 proc. iki 2050 metų – dar apie 2,4 procento.

Ši prognozė Lietuvoje pasitvirtino, 2019 metais bendra kietųjų naudingųjų iškasenų gavyba augo net 5,3 procento. Nežymiai mažiau, lyginant su 2018 metais, išgauta dolomito, mineralinių išteklių gavybos pramonio, durpių.

2018 ir 2019 m. kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių gavyba

Eil. Nr.	Naudingosios iškasenos rūšis	Mato vnt.	Išgautas išteklių kiekis 2018 m.	2019 m.
1.	Anhidritas / gipsas	tūkst. m ³	0 / 0	0 / 0
2.	Dolomitas	tūkst. m ³	2144	2124
3.	Klintys	tūkst. m ³	744	781
4.	Kreidos mergelis	tūkst. m ³	0	0
5.	Molis:	tūkst. m ³	248	241
	<i>iš jų devono</i>	tūkst. m ³	0	1
	<i>iš jų triaso</i>	tūkst. m ³	211	230
	<i>iš jų kitas</i>	tūkst. m ³	37	10
6.	Opoka	tūkst. m ³	0	0
7.	Sapropelis	tūkst. m ³	2	2
8.	Žvyras	tūkst. m ³	7669	8901
9.	Smėlis:	tūkst. m ³	2749	2450
	<i>iš jo kvarcinis smėlis</i>	tūkst. m ³	40	37
	<i>iš jo smėlis moliui liesinti</i>	tūkst. m ³	0	5
	<i>iš jo smėlis silikatiniams dirbiniams</i>	tūkst. m ³	196	111
	<i>iš jo smėlis statyboms</i>	tūkst. m ³	2513	2285
	<i>Iš viso: smėlis+žvyras</i>	tūkst. m ³	10418	11351
10.	Durpės:	tūkst. m ³	3359	3316,1

Bendra kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių gavyba

Naujas vario ir sidabro telkinys Lenkijoje

Vasario 14 d. paskelbta, kad Lenkijoje rastas naujas didelis vario ir sidabro telkinys Nowa Sol vietovėje. Jame išvalgyti vario ištekliai 11 mln. t., o sidabro – 36 tūkst. tonų.

Tai nuo seno eksploatuojamo polimetalinio geologinio sluoksnio Sudetų monoklinos tęsinys ŠR kryptimi. Išvalgytas telkinys slypi 1 400–2 200 m gylyje, bet didžiausia telkinio dalis yra

1 500–1 900 m gylyje, t. y. giliau nei dabartiniu metu eksploatuojami kiti telkiniai šiame riegione.

Pagal sidabro išteklius Lenkija užima antrą vietą (po Peru), o pagal vario išteklius – penktą vietą pasaulyje.

Parengta pagal:

<http://lubuskie.pl/news/26677/806/Lubuskie-bogactwo-miedz-i-srebro/d,news-bootstrap>

Ištirta ir paženklinta „Pagelžkelas versmela“

1895–1899 m. tiesiant Lentupio–Panevėžio siaurąjį geležinkelį ir čia pakasus šlaitą, iš žvyringo sluoksnio pradėjo tekėti požeminis vanduo. Garbaus amžiaus žmonės porina, kad „...kai jų gyvenimas prasdėja, šaltinis jau buva, tiesiant gežkeliūkų ir atkiūra šito versmela“.

Šaltinis yra Maldeikiškių kaime prie senojo kelio Kvykliai–Undraikėnai–Kiauliupys į parapijos centrą Kuktiškes ir pusiaukelėje tarp buv. siauruko Degulių ir Kuktiškių stočių (abi sudegę per karą).

Senajo geležinkelio transportas buvo labai priklausomas nuo vandens aprūpinimo garvežiams, todėl svarbesnėse stotyse buvo pastatyti vandens bokštai – 48 kub. m. Švenčionėlių stotyje, po 20 kub. m. Utenoje, Troškūnuose, Panevėžyje, prasilenkimo stotyse Saldutiškyje, Trumbatiškyje, Anykščiuose ir Raguvėlėje. Tačiau čia versmelė tarnavo alternatyviai keliaujantiems parapijiečiams „...atsgert pavėniuki, zakurku padaryt...“

Šaltinis žiemą nešąla, tyrą vandenį noriai naudoja pravažiuojantys ir specialiai jo pasemti atvažiuojantys; rentinys įrengtas vietinių gyventojų prieš pusę amžiaus, pastaruojų metu versmele pasirūpina vietinis ūkininkas Nerijus. 2019 m. pavadinimo ženklą sukūrė ir specialia technologija išskaptavo Dalia Kazloviėnė iš Žibėčių kaimo (Molėtų r.). Pagelžkelės versmelėje mėgsta atsigalvinti angis (pasak vietinių, apylinkėse esančiuose raistuose visais laikais gausiai veisėsi gyvatės...). [Plačiau](#)

Pagal požeminio vandens iškrovos sąlygas šaltinis yra krintantis, pastovaus režimo (debitas ~1 l/s), neužšąlantis (temperatūra 6–8 °C), trykšta nežymiaje sufoziniame cirke (abs. a. 161 m), susidariusiame 6 m aukščio

šlaite tarp kelio Undraikėnai–Kiauliupys ir geležinkelio Utena–Švenčionėliai.

Vanduo skaidrus, bespalvis, be kvapo, gėlas. Nustatytas ištirpusių mineralinių medžiagų kiekis – 416 mg/l. Vanduo kietas ir visas jis yra karbonatinio tipo, t. y. virinant pasišalina iškrisdamas nuosėdomis. Pagal savo cheminę sudėtį vanduo yra kalcio magnio hidrokarbonatinio tipo, silpnai šarminis. Vanduo švarus, neužterštas azoto turinčiais junginiais. Vandens mėginyje nustatyta < 0,02 mg/l nitritų bei 0,43 mg/l nitratų kiekis. Surastas amonio kiekis taip pat yra mažesnis negu 0,03 mg/l, tai rodo esant gerą šaltinio sanitarinę būklę.

Vandenį ištyrė Lietuvos geologijos tarnybos laboratorija.

V. Mikulėno nuotr.

I. Mikulėniėnės nuotr.

Ištirtų šaltinių ir versmių sąrašas patalpintas Lietuvos geologijos tarnybos tinklalapyje www.lgt.lt

Lietuva švenčia Nepriklausomybės atkūrimo 30-metį!

Kovo 11-ji ir Lietuvos geologijos tarnybos atkūrimo (1991 m.) diena!

Renginiai

Kovo mėnesį bendrojo lavinimo mokyklose vyks Žaliosios pamokos skirtos Žemės dienai ir Vandens dienai paminėti. Pamokas apie klimato kaitą ves Lietuvos geologijos tarnybos specialistai.

Kovo mėn. 20 d. Vilniaus universiteto Geomokslų institutas (M. K. Čiurlionio 21, Vilnius)

Konferencija „Klimato kaita Lietuvoje: globalūs ir nacionaliniai iššūkiai, stebėseną ir politikos gairės“. Organizuoja Vilniaus universiteto Geomokslų institutas. Konferencija skirta paminėti 250 metų meteorologinių matavimų Lietuvoje sukaktį, pasidalinti patirtimi vykdant klimato kaitos stebėseną, sprendžiant aktualias nūdienos problemas susijusias su klimato kaitos keliamomis grėsmėmis Lietuvos gamtai, ūkiui ir žmonių gerovei, aptarti klimato kaitos politikos uždavinių įgyvendinimą.

Kviečiame dalyvauti mokslininkus, studentus, visuomenės aktyvistus, verslininkus, mokytojus ir gimnazistus.

Plačiau: <http://www.hkk.gf.vu.lt/konferencija/>

Kitos naujienos

Naftos kainos

Pagal OPEC sekretoriato skaičiavimus žaliavinės naftos kaina 2020-03-05 siekė 51,7465 JAV dolerių už barelį (kaina 2020-02-05 siekė 54,97 JAV dolerių už barelį)

<http://www.opec.org>

Aplinkos ministerija <http://am.lrv.lt>

Tarptautinė geomokslų sąjunga (IUGS)

<http://iugs.org/>

GeoERA Europos geologinių tarnybų platforma <http://geoera.eu/>

The Geological Society of London

<https://www.geolsoc.org.uk/>

Tarptautinė geomokslų sąjunga

<http://iugs.org> • [Naujienlaiškis Nr. 163](#)

